

Guía Docente				
Datos Identificativos			2019/20	
Asignatura (*)	Tecnoloxías de Comunicación e Sistemas Informáticos para a Contabilidade e a Auditoría		Código	611506008
Titulación	Mestrado Universitario en Contabilidade Superior e Auditoría de Contas (2013)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Aguiar Maragoto, Fernando		Correo electrónico	fernando.aguiar@udc.es
Profesorado	Aguiar Maragoto, Fernando		Correo electrónico	fernando.aguiar@udc.es
	Martínez Fernández, Paulino			paulino.martinez@udc.es
Web				
Descrición xeral	Os obxectivos que se propoñen, en relación cos sistemas de información empresarial, son os seguintes: Coñecer o papel que desempeñan, o ciclo de vida e os compoñentes dos sistemas de información no ámbito empresarial. Coñeza o seu contorno legal con especial énfase na protección de datos, a lei de sinatura electrónica, os servizos da sociedade da información, a propiedade intelectual e os medios de pagamento. Auditoría de sistemas de información empresarial con soporte TIC. Coñecer as ferramentas TIC utilizadas como soporte nos procesos de contabilidade e auditoría.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A5	Saber obter unha adecuada comprensión do negocio da entidade auditada, do sector no que ésta opera e a natureza das súas transaccións.
A6	Saber medir e analizar a orixe dos custos e os rendementos obtidos pola entidade auditada.
A8	Saber identificar os riscos de auditoría asociados á probabilidade de erro de cada compoñente importante da información financeira.
A9	Saber documentar os procedementos e principios contables que sigue a entidade así como os sistemas contables utilizados para registrar as súas transaccións.
A11	Saber obter evidencia suficiente e adecuada mediante a realización e avaliación das probas de auditoría que se consideren necesarias.
B3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
B4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
B10	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrentarse.
B12	
C2	Que os alumnos saiban aplicar os coñecementos adquiridos ea súa capacidade de resolver problemas en ambientes novos ou descoñecidos en contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
C3	Que os alumnos sexan capaces de integrar o coñecemento e afrontar a complexidade de facer xuízos a partir de información que, incompleta ou limitada, inclúe reflexións sobre responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
C4	Que os alumnos saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e os motivos fundamentais que os sustentan a un público especializado e non especializado de forma clara e inequívoca.
C5	Que os estudantes teñan as destrezas de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de maneira que sexa autodirigida ou autónoma.
C6	Capacidade de traballo en equipo.
C8	Compromiso ético e moral coa sociedade analizados, ademais, desde unha perspectiva solidaria.
C9	Capacidade de resolución de problemas.
C10	Desenvolvemento dos principios de lealdade e confidencialidade.

C11	Desenvolvemento dun espírito crítico lóxico e creativo.
C12	Capacidade para xestionar as tecnoloxías da información e as comunicacións no exercicio da súa actividade profesional.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Conocer el papel que desempeñan, el el ciclo de vida y los componentes de los sistemas de información en el entorno empresarial.		AP6	BP3 BP12 CP8 CP12
Conocer su entorno jurídico con especial énfasis en la Protección de Datos, la Ley de Firma electrónica, los Servicios de la Sociedad de la Información, la Propiedad Intelectual y los Medios de Pago.		AP5 AP6 AP8 AP9	BP4 BP10 BP12 CP8 CP10
Conocer en qué consiste la auditoría de los Sistemas de Información Empresarial con soporte TIC.		AP8 AP9 AP11	BP3 CP12
Saber analizar y valorar, desde el punto de vista de su auditoría y control, los sistemas de información empresarial en funcionamiento.		AP5 AP8 AP11	BP3 BP10 CP2 CP3 CP4 CP5 CP6 CP9 CP11 CP12
Saber manejar herramientas de automatización de oficinas y análisis de datos.			BP3 CP2 CP3 CP4 CP5 CP6 CP9 CP12
Saber valorar un Sistema de Información Empresarial desde el punto de vista de su contribución al desarrollo de la actividad empresarial así como saber analizar sus riesgos.		AP8	BP4 BP10 CP8 CP11
Saber detectar y proponer mejoras a los sistemas de información empresarial soportados por TIC.			BP10 BP12 CP5 CP8 CP11

Contidos	
Temas	Subtemas
Los Sistemas de Información Empresarial. Concepto, funciones y componentes.	No se precisa mayor detalle
El ciclo de vida de un Sistema de Información Empresarial. Fases y sus características. Planificación, gestión y control.	No se precisa mayor detalle
Auditoría de los Sistemas de Información Empresarial y el Control de Gestión.	No se precisa mayor detalle
Herramientas para la valoración de empresas y el análisis de sus operaciones	No se precisa mayor detalle.
Entorno jurídico.	LOPD LSSI Firma Electrónica Protección jurídica del software y de las bases de datos

Auditoría de seguridad.	Física Lógica.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	A5 A6 A8 A9 A11 B3 B4 B10 B12 C2 C3 C4 C5 C8 C10 C11	3	3	6
Estudo de casos	A5 A6 A8 A9 A11 B3 B4 B10 B12 C2 C3 C4 C5 C6 C8 C9 C11 C12	6	18	24
Presentación oral	A5 B10 C2 C3 C4	4	20	24
Sesión maxistral	A5 A6 A8 A9 A11 B4 B10 C2 C3 C8 C11	20	20	40
Solución de problemas	A5 A6 A8 A9 A11 C2 C3 C4 C6 C9 C11 C12	10	30	40
Proba mixta	A6 A8 A9 B3 C2 C3 C4 C9 C12	2	10	12
Análise de fontes documentais	A9 B10 B12 C5	1	1	2
Atención personalizada		2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Debates sobre cuestións planteadas por el profesor.
Estudo de casos	Análisis y resolución de un problema basado en una empresa real.
Presentación oral	Exposición de un caso.
Sesión maxistral	Explicaciones teóricas y prácticas del temario de la asignatura.
Solución de problemas	Supuestos prácticos sobre el temario de la asignatura.
Proba mixta	Examen teórico-práctico sobre el contenido de la asignatura.
Análise de fontes documentais	Análisis de fuentes documentales de carácter normativo y doctrinal

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Tutorías para axudar a resolver problemas. Para os estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e exención académica de exención de asistencia, ao comezo do curso acordarase un horario específico de tutorías compatible coa súa dedicación, polo que os primeiros alumnos deberían poñerse en contacto co profesor na primeira. dez días do semestre no que se imparte a materia, para establecer o calendario mencionado.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Proba mixta	A6 A8 A9 B3 C2 C3 C4 C9 C12	Examen teórico-práctico del contenido de la asignatura.	30
Estudo de casos	A5 A6 A8 A9 A11 B3 B4 B10 B12 C2 C3 C4 C5 C6 C8 C9 C11 C12	Resolución de un caso, individual o en grupo, planteado por el profesor.	20
Presentación oral	A5 B10 C2 C3 C4	Presentación oral, individual o en grupo, de un caso.	20
Solución de problemas	A5 A6 A8 A9 A11 C2 C3 C4 C6 C9 C11 C12	Resolución de ejercicios prácticos planteados en el aula.	30

Observacións avaliación

El 'Estudio de casos' y la 'Solución de problemas' constituye la evaluación continua. Alumnado con reconocimiento de dedicación a tiempo parcial y dispensa académica de exención de asistencia:

Salvo para las fechas aprobadas en la Junta de Facultad, en lo que respecta a la prueba mixta, para las restantes pruebas, se acordará al inicio del curso un calendario específico de fechas compatible con su dedicación, motivo por el cual, dicho alumnado deberá ponerse en contacto con el profesor en los primeros diez días del cuatrimestre en que la materia se imparta, con el fin de fijar el citado calendario. Las pruebas tendrán el mismo formato que para los alumnos con dedicación a tiempo completo.

No caso de que al alumno se le conceda una oportunidad de "evaluación adelantada", y solo en este caso, para aprobar la asignatura, el alumno deberá superar una prueba mixta oral y/o escrita encaminada a evaluar todas las competencias y contenidos propios de la materia.

Calificación de no presentado. Corresponde al alumnado, cuando solo participe en actividades de evaluación que tengan una ponderación no superior al 20% sobre la cualificación final, con independencia de la calificación obtenida.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Piattini, M. G.; Calvo-Manzano, J. A.; Cervera, J. y Fernández, L. (). Análisis y diseño detallado de Aplicaciones Informáticas de Gestión. Madrid: Rama - Arjonilla Domínguez, S. J. y Medina Garrido, J. A (). La gestión de los sistemas de información en la empresa. Madrid: Pirámide - Gómez Vieites, Á.y Suárez Rey, C. (). Sistemas de información. Madrid: Rama - Links en Moodle (). Legislación relacionada con los Sistemas de Información empresarial. . - Davara Rodríguez, M. A. (). Manual de Derecho Informático. Madrid: Ed. THOMSON ? ARANZADI - Teaching Soft Group (). Excel 2010 : curso práctico. Madrid: Rama - O'Brien, J.A.; J.M. Marakas (). Sistemas de Información gerencial. Mexico: McGraw-Hill - Piattini Velthuis, M. y otros (). Calidad de los Sistemas de Información. Madrid: Rama - Areito, J. (). Seguridad de la Información. Redes, informática y sistemas de información. Madrid: Paraninfo - Piattini Velthuis, M.; Peso Navarro, E. del; y Peso Ruís, M del (). Auditoría de Tecnologías y Sistemas de Información. Madrid: Rama

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías